

I

(Zakonodajni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) št. 539/2010 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 16. junija 2010

o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu glede poenostavitve nekaterih zahtev in glede nekaterih določb, povezanih s finančnim poslovanjem

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 177 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Zaradi trenutne finančne in gospodarske krize se Unija srečuje z večjimi izzivi. Čeprav so bili sprejeti že številni pomembni ukrepi za uravnavanje negativnih učinkov krize, vključno s spremembami zakonodajnega okvira, se vpliv finančne krize na realno gospodarstvo, trg dela in državljane šele zdaj širše občuti. Pritisk na nacionalne finančne vire je vedno večji, zaradi česar bi bilo treba sprejeti dodatne ukrepe za zmanjšanje tega pritiska na podlagi čim večje in čim boljše uporabe finančnih sredstev Unije.

(2) Da bi omogočili lažje upravljanje finančnih sredstev Unije, pripomogli k pospešitvi naložb v državah članicah in regijah ter povečali vpliv finančnih sredstev na gospodarstvo je treba dodatno poenostaviti pravila, ki urejajo kohezijsko politiko.

(3) Ob upoštevanju razlik med Evropskim skladom za regionalni razvoj in Kohezijskim skladom ter cilji v zvezi z opredelitvijo okolja je zaradi skladnosti in doslednosti primerno, da se za namene opredelitve velikega projekta uporabi le ena mejna vrednost. Ob upoštevanju pomembnosti naložb v okolje, vključno z naložbami znotraj mejne vrednosti iz te uredbe, bi morale države članice zagotoviti ustrezno spremljanje vseh teh naložb in v letnih poročilih o izvajanju obvestiti Komisijo o operativnih programih.

(4) Prav tako je treba omogočiti, da je velik projekt pokrit z več kot enim operativnim programom, da se omogoči izvajanje takega velikega projekta, ki zajema različne regije in cilje. To je pomembno zlasti za naložbe nacionalnega pomena ali pomena za Unijo.

(5) Zagotoviti je treba, da so instrumenti finančnega inženiringa na voljo v ukrepih za energetske učinkovitost in obnovljivo energijo, pri čemer je treba upoštevati pomembnost teh ukrepov v prednostnih nalogah Unije in nacionalnih prednostnih nalogah.

(6) Za lažje prilagajanje operativnih programov kot odziv na trenutno finančno in gospodarsko krizo bi morale države članice zagotoviti analizo, ki upravičuje spremembo operativnega programa namesto vrednotenja.

(7) V skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja in veljavnimi nacionalnimi pravili bi bilo treba pri izračunu javnega prispevka upoštevati prihodke, ki jih ustvarijo operacije. Poenostaviti je treba spremljanje prihodkov, da se uskladi s celotnim programskim obdobjem.

⁽¹⁾ UL C 128, 18.5.2010, str. 95.

⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 5. maja 2010 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 3. junija 2010.

- (8) Zaradi pravne varnosti je treba razjasniti, da postanejo izdatki upravičeni od dneva predložitve zahtevka za spremembo operativnega programa Komisiji le, če spadajo v novo kategorijo izdatkov, ki se doda med spremembo zadevnega operativnega programa.
- (9) Razjasniti bi bilo treba področje uporabe določb o trajnosti operacij. Zlasti je primerno, da se omeji uporaba teh določb, v kolikor se nanašajo na ukrepe, ki spadajo v okvir pomoči iz Evropskega socialnega sklada (ESS), na ukrepe za katere veljajo pravila o državni pomoči z obveznostjo ohranjanja naložb. Poleg tega je treba izključiti uporabo teh določb za tiste operacije, ki se po koncu izvajanja bistveno spremenijo na podlagi prenehanja proizvodne dejavnosti zaradi stečaja, ki ni posledica goljufij.
- (10) Razjasniti in poenostaviti je treba informacije, ki so potrebne za letno poročanje o finančnem izvajanju operativnega programa. Zato je primerno, da se uskladijo finančne informacije, ki se zahtevajo v letnem poročilu o izvajanju operativnega programa, z informacijami, ki jih je treba navesti v izkazu o izdatkih, ter razjasniti opredelitev finančnih kazalnikov.
- (11) Za poenostavitev plačil predujmov upravičencem do državne pomoči in omejitev finančnih tveganj, povezanih s takim plačilom, bi bilo treba ponovno opredeliti področje uporabe sprejemljivih jamstev.
- (12) Zaradi izrednih okoliščin ter hudih posledic za proračune držav članic, ki jih je povzročila trenutna gospodarska in finančna kriza brez primere, je za države članice, ki jih je kriza najbolj prizadela, potreben dodaten obrok vnaprejšnjega financiranja za leto 2010, kar bo omogočilo reden denarni tok in olajšalo plačila upravičencem med izvajanjem programov.
- (13) Zahteve za izkaze za izdatke, ki zadevajo instrumente finančnega inženiringa, bi bilo treba poenostaviti. Poleg stroškov upravljanja bi bilo treba kot upravičene izdatke šteti zlasti pristojbine za upravljanje.
- (14) Zaradi doslednosti je primerno, da države članice ponovno uporabijo zneske, popravljene za operacijo, vključeno v delno zaključitev, v primeru nepravilnosti, ki so jih ugotovile države članice same.
- (15) Da bi se izboljšala absorpcija sredstev, namenjenih za nekatere operativne programe, je primerno podaljšati rok za izračun samodejnega prenehanja letne proračunske obveznosti, povezane s skupnim letnim prispevkom v letu 2007. Ta prožnost je potrebna, ker so se programi začeli izvajati počasneje, kot je bilo predvideno, in so bili pozneje odobreni.
- (16) Na podlagi izkušenj je primerno, da se uporabijo znižani zneski, za katere velja pravilo samodejnega prenehanja obveznosti, za zneske, ki zadevajo velik projekt, od dneva predložitve zahtevka Komisiji za navedeni velik projekt, ki izpolnjuje vse zahteve iz te uredbe.
- (17) Da se državam članicam omogoči, da izkoristijo ukrepe poenostavitve v celotnem programskem obdobju in da se zagotovi enako obravnavanje, je treba nekatere spremembe uporabiti retroaktivno.
- (18) Uredba (ES) št. 1080/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o Evropskem skladu za regionalni razvoj ⁽¹⁾ je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 397/2009 ⁽²⁾, ki je uvedla pravila za upravičenost izdatkov za energetske učinkovitost in uporabo obnovljivih virov energije v obstoječih stanovanjskih objektih v vseh državah članicah. Zato je primerno uporabiti spremembe v zvezi z energetske učinkovitostjo in uporabo obnovljivih virov energije od datuma začetka veljavnosti Uredbe (ES) št. 397/2009.
- (19) Po predložitvi vloge za velik projekt, ki izpolnjuje vse zahteve iz te uredbe, bi bilo treba zneske, ki jih zajema vloga, zavarovati pred samodejnim prenehanjem prevzetih obveznosti. To zavarovanje bi se moralo uporabljati za vse vloge za velik projekt, ki se predložijo od začetka programskega obdobja, in bi se moralo uporabljati retroaktivno, zlasti ob upoštevanju trenutne finančne krize.
- (20) Ker je zaradi krize brez primere, ki je prizadela mednarodne finančne trge, potreben hiter odziv, da bi bile posledice za gospodarstvo v celoti čim blažje, bi morale druge spremembe začeti veljati dan po objavi te uredbe v *Uradnem listu Evropske unije*.
- (21) Uredbo Sveta (ES) št. 1083/2006 ⁽³⁾ bi bilo treba zato ustrezno spremeniti.
- (22) Zaradi, med drugim, spremenjenega postopka odločanja, ki je posledica začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe, predlogi sprememb, predvideni s to uredbo, niso bili podani pravočasno, da bi preprečili uporabo člena 93(1) Uredbe (ES) št. 1083/2006, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 284/2009 ⁽⁴⁾. V skladu s členom 11 Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 z dne 25. junija 2002 o finančni uredbi, ki se uporablja za

⁽¹⁾ UL L 210, 31.7.2006, str. 1.

⁽²⁾ UL L 126, 21.5.2009, str. 3.

⁽³⁾ UL L 210, 31.7.2006, str. 25.

⁽⁴⁾ UL L 94, 8.4.2009, str. 10.

splošni proračun Evropskih skupnosti ⁽¹⁾ (Finančna uredba), bi torej prenehanje prevzetih obveznosti s strani Komisije pomenilo črtanje proračunskih sredstev za finančno leto 2007, ki bi jih bilo treba, v skladu s to uredbo, razdeliti med proračunska leta 2008 do 2013. Zato je kot prehodni ukrep primerno zagotoviti po potrebi odobritev ustreznih sredstev za uporabo pravil o prenehanju prevzetih obveznosti, kakor so spremenjena s to uredbo –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Uredba (ES) št. 1083/2006 se spremeni:

(1) Člen 39 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 39

Vsebina

Kot del operativnega programa ali operativnih programov lahko ESRR in Kohezijski sklad financirata izdatke, ki zajemajo vrsto del, dejavnosti ali storitev, katerih namen je samostojno izvajanje nedeljive naloge določene gospodarske ali tehnične narave, ki ima jasno opredeljene cilje in katere skupni stroški presegajo 50 milijonov EUR (v nadaljnjem besedilu: velik projekt).“

(2) Člen 40 se spremeni:

(a) v prvem odstavku se uvodni del nadomesti z naslednjim:

„Država članica ali organi upravljanja predložijo Komisiji naslednje podatke o velikih projektih:“;

(b) točka (d) se nadomesti z naslednjim:

„(d) časovni razpored za izvedbo velikega projekta in, če je pričakovano obdobje izvajanja daljše od programskega obdobja, faze, za katere je zaproseno sofinanciranje Unije v programskem obdobju od 2007 do 2013;“.

(3) V členu 41 se odstavka 1 in 2 nadomestita z naslednjim:

„1. Komisija oceni velik projekt, po potrebi po posvetovanju z zunanjimi strokovnjaki, vključno z EIB, glede na dejavnike iz člena 40, skladnost s prednostnimi nalogami zadevnega operativnega programa ali zadevnih programov, njegov prispevek k doseganju ciljev teh prednostnih nalog in skladnost z ostalimi politikami Unije.

2. Komisija sprejme odločitev takoj, ko je mogoče, vendar ne pozneje kot v treh mesecih po predložitvi velikega projekta s strani države članice ali organa upravljanja, če je predložitev v skladu s členom 40. Ta odločitev opredeli fizični predmet, znesek, za katerega velja stopnja sofinanciranja za razvojno prioriteto operativnega programa ali zadevnih programov, ter letni načrt ali načrte finančnega prispevka ESRR ali Kohezijskega sklada.“.

(4) Člen 44 se spremeni:

(a) prvi odstavek se nadomesti z naslednjim:

„Iz Strukturnih skladov se lahko kot del operativnega programa financirajo izdatki v zvezi z operacijo, ki vključuje prispevke za podpiranje karkoli od naslednjega:

(a) instrumentov finančnega inženiringa za podjetja, predvsem mala in srednje velika podjetja, kot so skladi tveganega kapitala, jamstveni skladi in posojilni skladi;

(b) skladov za razvoj mestnih območij, tj. skladov, iz katerih se vlaga v javno-zasebna partnerstva in druge projekte, ki so vključeni v celovit načrt za trajnostni razvoj mestnih območij;

(c) skladov ali drugih sistemov spodbud, ki zagotavljajo posojila, jamstva za vračljive naložbe ali enakovredne instrumente za energetska učinkovitost in uporabo obnovljivih virov energije v zgradbah, tudi v obstoječih stanovanjskih objektih.“;

(b) v drugem odstavku se uvodni del nadomesti z naslednjim:

„Kadar so takšne operacije organizirane prek holdinških skladov, tj. tako, da se vzpostavijo skladi za naložbe v več skladov tveganega kapitala, jamstvene sklade, posojilne sklade, sklade za razvoj mestnih območij, sklade ali druge sisteme spodbud, ki zagotavljajo posojila, jamstva za vračljive naložbe ali enakovredne instrumente za energetska učinkovitost in uporabo obnovljivih virov energije v zgradbah, tudi v obstoječih stanovanjskih objektih, jih država članica ali organ upravljanja izvede v eni ali več naslednjih oblikah:“.

⁽¹⁾ UL L 248, 16.9.2002, str. 1.

(5) V členu 48 se odstavek 3 nadomesti z naslednjim:

„3. V programskem obdobju izvajajo države članice vrednotenje, povezano s spremljanjem operativnih programov, zlasti kadar se v okviru spremljanja programov odkrije znatno odstopanje od prvotno zastavljenih ciljev. Kadar se pripravijo predlogi za spremembo operativnih programov, kot je določeno v členu 33, je treba izvesti analizo, ki temelji na razlogih za spremembo, vključno z vsemi težavami pri izvajanju, in pričakovane učinke spremembe, vključno z učinkom na strategijo operativnega programa. Rezultati takšnega vrednotenja ali analiz se pošljejo nadzornemu odboru operativnega programa in Komisiji.“

(6) V členu 55 se odstavek 3 in 4 nadomestita z naslednjim:

„3. Kadar prihodkov objektivno ni mogoče določiti vnaprej, se čisti prihodki, ustvarjeni v petih letih od zaključka operacije, odštejejo od izdatkov, predloženih Komisiji.

4. Kadar se ugotovi, da so bili pri operaciji ustvarjeni čisti prihodki, ki niso bili upoštevani v skladu z odstavkom 2 in 3, take čiste prihodke organ za potrjevanje odšteje najpozneje do predložitve dokumentov za operativni program iz točke (a) člena 89(1). Zahtevek za plačilo končnega zneska se ustrezno popravi.“

(7) V členu 56(3) se drugi pododstavek nadomesti z naslednjim:

„Če se je nova kategorija izdatkov, kakor je opredeljena v tabeli 1 dela A Priloge II k Uredbi Komisije (ES) št. 1828/2006 (*) dodala med spremembo operativnega programa iz člena 33 te uredbe, je vsak izdatek, ki spada v to kategorijo, upravičen od datuma, ko prejme Komisija zahtevo o spremembi operativnega programa.

(*) Uredba Komisije (ES) št. 1828/2006 z dne 8. decembra 2006 o pravilih za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu ter Uredbe (ES) št. 1080/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o Evropskem skladu za regionalni razvoj (UL L 371, 27.12.2006, str. 1).“

(8) Člen 57 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. Država članica ali organ upravljanja zagotovi, da operacija, ki zajema naložbe v infrastrukturo ali produktivne naložbe, ohrani prispevek iz skladov le, če se v petih letih od njenega zaključka ne spremeni bistveno, kar je posledica spremenjenih značilnosti lastništva dela infrastrukture ali prenehanja proizvodne dejavnosti in kar vpliva na značilnosti ali pogoje izvajanja operacije ali kar podjetju ali javni organizaciji podeli neupravičeno prednost.

Ukrepi, ki spadajo v obseg pomoči iz ESS, se obravnavajo, kot da niso ohranili prispevka, le v primeru, kadar velja zanje obveznost vzdrževanja naložbe po veljavnih pravilih o državni pomoči v skladu s členom 107 Pogodbe o delovanju Evropske unije in kadar se bistveno spremenijo zaradi prenehanja proizvodne dejavnosti v obdobju iz navedenih pravil.

Države članice lahko skrajšajo rok iz prvega pododstavka na tri leta v primerih v zvezi z vzdrževanjem naložb malih in srednje velikih podjetij.“

(b) doda se naslednji odstavek:

„5. Odstavki 1 do 4 se ne uporabljajo za nobeno operacijo, ki se bistveno spremeni zaradi prenehanja proizvodne dejavnosti na podlagi stečaja, ki ni posledica goljufij.“

(9) V členu 67(2) se točka (b) nadomesti z naslednjim:

„(b) količinska opredelitev finančnih kazalnikov iz člena 66(2), ki izraža kumulativno finančno izvajanje operativnega programa s podrobnimi podatki za vsako razvojno prioriteto o:

(i) skupnem znesku potrjenih upravičenih izdatkov, ki so jih plačali upravičenci, in ustreznem javnem prispevku;

(ii) razmerju med skupnim zneskom potrjenih upravičenih izdatkov, ki so jih plačali upravičenci, in skupnimi finančnimi sredstvi programa, vključno s finančnimi sredstvi Unije in nacionalno soudeležbo.

Kadar je primerno, se finančno izvajanje na območjih, ki prejemajo prehodno pomoč, predstavi ločeno znotraj vsakega operativnega programa.“.

in uporabo obnovljivih virov energije v zgradbah, tudi v obstoječih stanovanjskih objektih.“.

(10) Člen 78 se spremeni:

(11) Člen 82(1) se spremeni:

(a) odstavek 2 se spremeni:

(a) v drugem pododstavku se doda naslednja točka:

(i) točka (a) se nadomesti z naslednjim:

„(f) za države članice, ki so jim bila v letu 2009 odobrena posojila v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 332/2002 z dne 18. februarja 2002 o ustanovitvi aranžmaja za zagotavljanje srednjeročne finančne pomoči za plačilne bilance držav članic (*), ali za države članice, katerih BDP je v letu 2009 realno padel za več kot 10 % v primerjavi z letom 2008: v letu 2010 2 % prispevka iz Kohezijskega sklada in 4 % prispevka iz ESS za operativni program.

„(a) zanje velja jamstvo, ki ga zagotovi banka ali druga finančna ustanova, ustanovljena v državi članici;“;

(ii) doda se naslednji pododstavek:

„Instrument, ki deluje kot jamstvo javnega subjekta ali same države članice, se obravnava kot enakovreden jamstvu iz točke (a) prvega pododstavka.“;

(*) UL L 53, 23.2.2002, str. 1.“;

(b) odstavek 6 se spremeni:

(b) doda se naslednji pododstavek:

(i) točka (d) se nadomesti z naslednjim:

„(d) upravičene stroške upravljanja ali pristojbine; in“;

„Za namen uporabe meril iz točke (f) drugega pododstavka podatki o BDP temeljijo na statističnih podatkih Skupnosti, objavljenih novembra 2009 (*).

(ii) doda se naslednja točka:

„(e) vsa posojila ali jamstva za vračljive naložbe iz skladov ali drugih sistemov spodbud, ki zagotavljajo posojila, jamstva za vračljive naložbe ali enakovredne instrumente za energetske učinkovitost in uporabo obnovljivih virov energije v zgradbah, tudi v obstoječih stanovanjskih objektih.“;

(*) Evropska gospodarska napoved za jesen 2009 (European Economy, št. 10, 2009; Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti, Luksemburg).“.

(c) odstavek 7 se nadomesti z naslednjim:

„7. Obresti, ki nastanejo s plačili iz operativnih programov v sklade, kakor so opredeljeni v členu 44, se uporabijo za financiranje naslednjega:

„Vendar če države članice ugotovijo nepravilnosti v operacijah, za katere velja izjava o delni zaključitvi, se uporabi člen 98(2) in (3). Izkaz o izdatkih iz točke (a) odstavka 2 tega člena se ustrezno prilagodi.“.

(a) projektov razvoja mestnih območij v primeru skladov za razvoj mestnih območij;

(13) Člen 93 se spremeni:

(b) dejavnosti finančnega inženiringa za mala in srednje velika podjetja;

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

(c) v primeru skladov ali drugih sistemov spodbud, ki zagotavljajo posojila, jamstva za vračljive naložbe ali enakovredne instrumente, za energetske učinkovitost in uporabo obnovljivih virov energije v zgradbah, tudi v obstoječih stanovanjskih objektih.

„1. Komisija samodejno razveljavi vsak del zneska, izračunanega v skladu z drugim pododstavkom, v operativnem programu, ki ni bil uporabljen za plačilo vnaprejšnjega financiranja ali vmesnih plačil ali za katerega ni bil poslan zahtevek za plačilo v skladu s členom 86 do 31. decembra dve leti po letu proračunske obveznosti po programu, razen v primeru iz odstavka 2.

Sredstva, ki se vrnejo operaciji iz naložb v okviru skladov, kakor so opredeljeni v členu 44, ali ki so ostala, ko so bila izplačana vsa jamstva, pristojni organi zadevnih držav članic ponovno uporabijo v korist projektov razvoja mestnih območij, malih in srednje velikih podjetij ali za energetske učinkovitost

Komisija za namene samodejnega prenehanja prevzetih obveznosti znesek izračuna tako, da vsaki proračunski obveznosti med letoma 2008 do 2013 doda šestino letne proračunske obveznosti, povezane s skupnim letnim prispevkom za leto 2007.“;

(b) doda se naslednji odstavek:

„2a. Z odstopanjem od prvega pododstavka odstavka 1 in od odstavka 2 se roki za samodejno prenehanje prevzetih obveznosti ne uporabljajo za letne proračunske obveznosti, povezane s skupnim letnim prispevkom za leto 2007.“.

(14) Člen 94 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 94

Obdobje prekinitve za velike projekte in sheme pomoči

1. Kadar država članica predloži vlogo za velik projekt, ki izpolnjuje vse zahteve iz člena 40, se zneski, ki so potencialno predmet samodejnega prenehanja prevzetih obveznosti, zmanjšajo za letne zneske v zvezi s takšnim velikim projektom.

Kadar Komisija sprejme odločitev o odobritvi sheme pomoči, se zneski, ki so potencialno predmet samodejnega prenehanja prevzetih obveznosti, zmanjšajo za letne zneske v zvezi s takšno shemo pomoči.

2. Za letne zneske navedene v odstavku 1 je začetni datum izračunavanja rokov samodejnega prenehanja obveznosti iz člena 93 enak datumu pozneje izdane

odločitve o odobritvi takšnih velikih projektov ali shem pomoči.“.

Člen 2

Prehodni ukrepi

Zaradi izrednih okoliščin prehoda na pravila o prenehanju prevzetih obveznosti, uvedena s to uredbo, se proračunska sredstva, ki so bila črtana zaradi prenehanja prevzetih obveznosti s strani Komisije za finančno leto 2007 zaradi izvajanja člena 93(1) in člena 97 Uredbe (ES) št. 1083/2006, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 284/2009 v skladu s členom 11 Finančne uredbe, odobrijo v višini, ki je potrebna za izvajanje drugega pododstavka člena 93(1) Uredbe (ES) št. 1083/2006, kakor je spremenjena s to uredbo.

Člen 3

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Vendar se točki (5) in (7) člena 1 uporabljata od 1. avgusta 2006, točke (8), (10)(a), (10)(b)(i), (13) in (14) člena 1 se uporabljajo od 1. januarja 2007, točke (4), (10)(b)(ii) in (10)(c) člena 1 pa se uporabljajo od 10. junija 2009.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourgu, 16. junija 2010

Za Evropski parlament
Predsednik
J. BUZEK

Za Svet
Predsednik
D. LÓPEZ GARRIDO